

משלוח מנות בפירות שביעית

משנה מסכת שביעית פרק ח משנה ד

האומר לפועל הא לך איסר זה ולקט לי ירק היום שכרו מותר לקט לי בו ירק היום שכרו אסור לקח מן הנחתום ככר בפונדיון כשאלקוט ירקות שדה אביא לך מותר לקח ממנו סתם לא ישלם לו מדמי שביעית שאין פורעין חוב מדמי שביעית:

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף סב עמוד א

/מתני'/. השוכר את הפועל לעשות עמו ביין נסך - שכרו אסור. שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת, אע"פ שאמר לו: העבר לי חבית של יין נסך ממקום למקום - שכרו מותר. השוכר את החמור להביא עליה יין נסך - שכרה אסור: שכרה לישב עליה, אע"פ שהניח עובד כוכבים לגינו עליה - שכרה מותר.

גמ'. מ"ט שכרו אסור? אילימא הואיל ויין נסך אסור בהנאה, שכרו נמי אסור, הרי ערלה וכלאי הכרם דאסורין בהנאה, ותנן: מוכרין וקידש בדמיהן - מקודשת! אלא, הואיל ותופס את דמיו כעבודת כוכבים. והרי שביעית דתופס את דמיה, ותנן: האומר לפועל הילך דינר זה, לקוט לי בו ירק היום - שכרו אסור, לקוט לי ירק היום - שכרו מותר! א"ר אבהו א"ר יוחנן: קנס הוא שקנסו חכמים בחמרין וביין נסך. יין נסך, הא דאמרן. חמרין מאי היא? **דתניא**: החמרין שהיו עושין מלאכה בפירות שביעית - שכרן שביעית; מאי שכרן שביעית? אילימא דיהבינן להו שכר מפירות שביעית, נמצא זה פורע חובו מפירות שביעית, והתורה אמרה: אלאכלה - ולא לסחורה! ואלא דקדוש שכרן בקדושת שביעית, ומי קדוש? והתניא: האומר לפועל הילך דינר זה ולקוט לי ירק היום - שכרו מותר, לקוט לי ירק בו היום - שכרו אסור! אמר אביי: לעולם יהבינן ליה שכר מפירות שביעית, ודקא קשיא לך לאכלה - ולא לסחורה! דיהביה ניהליה בצד היתר

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ו ה"י

דמי שביעית (סט) אין פורעין מהם (ע) את החוב, (עא) ואין עושין בהן שושבינות, (עב) ואין משלמין מהן תגמולין, (עג) ואין פוסקין מהן צדקה לעניים (עד) בבית הכנסת, (עה) אבל משלחין מהן דברים של גמילות חסדים (עו) וצריך להודיע, (עז) וכן אין לוקחין מהם (עח) עבדים וקרקעות (עט) ובהמה טמאה (פ) ואם לקח יאכל (פא) כנגדן (פב) כדרך שעושה במעשר שני, (פג) * ואין מביאין מהן קיני זבים וזבות ויולדות (פד) וחטאות ואשמות, (פה) ואם הביא יאכל כנגדן, (פו) ואין סכים כלים ועורות בשמן של שביעית (פז) ואם סך יאכל (פח) כנגדן.

מגן אברהם סימן תרצד סק"א

ב' מתנות. משלו ולא משל מעות מעשר [של"ה] ואם בא להוסיף מוסיף משל מעשר [מהרי"ל בתשו' סי' נ"ו]

משנה מסכת שביעית פרק ח מ"ח

אין לוקחין עבדים וקרקעות ובהמה טמאה מדמי שביעית ואם לקח יאכל כנגדן אין מביאין קיני זבים וקיני זבות וקיני יולדות מדמי שביעית ואם הביא יאכל כנגדן אין סכין כלים בשמן של שביעית ואם סך יאכל כנגדו: אבל עוד כתב במשנת יוסף דבדיעבד אם כבר שלח בודאי יצא י"ח ע"פ ירושלמי דאף דאסור לקדש אשה בדמי שביעית אם קידש מקודשת.

שו"ת כתב סופר אורח חיים סימן קלט

ויש לעיין ולחלק דלמעין במהרי"ל הי' ספיקת השואל דיש לצדד דיוצא במעות מעשר דאין במתנות לעניים משום מצות צדקה אלא לשמח העני ביום השמחה במה שיתן לו ולכן גם שאינו מחסר משלו כלום דבלא"ה צריך לתת המעשר לעניים, מ"מ אפשר שיוצא בפורים במצות נתינה כי משמח לעני שנתן לו מה שהי' יוכל ליתן לאחר, סוף כ"ס העני

המקבל שמח לבו ביום טוב הוא בטוב לב ומהרי"ל השיב דא"י בו גם אם ט"ה ממון מפני שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין, וצ"ל דמהרי"ל פשיטא לי' דמתנות לאביונים היא מצות צדקה ככל צדקה ובפורים מצות היום הוא ביחוד לתת ביום זה ולכן אינו יוצא בדבר שבחובה כמעות מעשר שאין נותן משלו כלום וי"ל מצות מ"מ שאני שהיא בין לעניים בין לעשירים, וכ' הר"ן מגלה כי כן דרך אוהבים ששולח' זה לזה מסעודת שמחה, וי"ל דיוצא במשלוח מנות לעני כששולח לו עבור מתנות לאביונים ומשלוח מנות דמשמח לב העני כששולח לו מנות ומקרב לי' הנייתא וגם במעות מעשר כשקונה מיני מאכל ומשלחו לעני בפורים אפשר שיוצא בו מצות משלוח מנות וצ"ע ודינא:

משנה מסכת שביעית פרק ח משנה ה

אין נותנים לא לבייר ולא לבלן ולא לספר ולא לספן אבל נותן הוא לבייר לשותות ולכולן הוא נותן מתנת חנם:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצה

חייב (יח) לשלוח לחבירו (יט) יא שתי מנות [ז] ג) ז' { בשר * או של (כ) <ד> מיני אוכלים, שנאמר: ומשלוח מנות איש לרעהו (אסתר ט, יט ו - כב) יב שתי מנות לאיש אחד. וכל המרבה לשלוח לריעים משובח

בית הבחירה (מאירי) מסכת מגילה דף כא עמוד ב

וכן אצלי טעם אחר שלא לברך על ענין שאינו מוגבל אלא לכל אחד כרצונו ומפני זה אין מברכין על ההגדה בלילי פסחים שהספור ביציאת מצרים אינו מוגבל אלא כל אחד מאריך כרצונו וכן הרבה מצות בדין זה

דרך אמונה - ציון ההלכה הלכות שמיטה ויובל פרק ו ס"ק קכ"א

ולכאור' אסור להחזיר משלוח מנות מפ"ש דהוי כמשלם לו תגמולין וגם לכתחלה לשלוח מפ"ש אם עדיין לא יצא ידי משלוח מנות יש לזיזהר דהוי כפורע חובו מפ"ש וצ"ע:

שו"ת שבט הלוי חלק ז סימן קפג

ב"ה, י"ג אדר צום אסתר תשמ"ח לפ"ק. כבוד ידידי היקר הה"ג המושלם בן גדולים וצדיקים כש"ת מוה"ר יהודה ארלי דינר שליט"א.

אחדשה"ט וש"ת באהבה.

אשר שאל בענין משלוח מנות מיין של שביעית אכתוב דעתי העני' בקיצור.

הנה לשון הרמב"ם פ"ו משביעית והיא מתוספתא פ"ז דשביעית דמי שביעית אין פורעין בו חוב, ואין עושין בו שושבינות ואין משלמין בה תגמולין - הנה ההבדל בין גדר שושבינות לתגמולין דשושבינות הוא חיוב ממון גמור ונגבה בדיינים כמבואר בב"ב קמ"ה - משא"כ תגמולין שהוא רק כעין פרעון חוב כיון דדרכו לחזור ולגמול חסד עם המתחסד עמו, ועין בפאת השולחן סימן ז' ס"ק י' די"א שכן משלמין ממנו דבר של גמ"ח, והיינו אם חבירו שלח לו והוא לא חייב לשלם גמולו ואעפ"כ משלם ושולח אלא דצריך להודיע שהוא של שביעית יעש"ה, ובירושלמי דמאי פ"ג ה"א ושם הגירסא ואין משלמין בהם תשלומין ועיין שם בפני משה.

עכ"פ משלוח מנות לפ"ד איכא בי' ג' דינים לשלוח משלוח מנות הראשון כיון דמחויב לפרוע חוב זה של תקנת חז"ל הדבר נוטה שאסור לשלוח מדמי שביעית או פירות שביעית, ב. והמקבל שכבר יצא אלא שגומל לו ושולח בחזרה תולה ברמב"ם הנ"ל וי"א שבפאה"ש, ואיכא מקום להחמיר, אבל מאן דסמך אי"א אין מזניחין אותו, ג. תוספת משלוח מנות שדרך העולם כהיום לשלוח פשיטא דמותר לשלוח גם מדמי או מיין שביעית כיון שאינו בגדר דבר שחייב, ואינו בגדר תשלומי חסד.

ובענין נשים למחצית השקל עיין מג"א סי' ג' נוטה שהם פטורים ובמשנה איתא דנשים אין ממשכנין אותם ומבואר בירושלמי פ"א ה"ג דנשים חייבין אלא שאין ממשכנין אותן, ועיין בשירי קרבן ירושלמי שם מה שהעיר בזה על מג"א

הנ"ל, ועיין דעת או"ח שם. מכ"מ לענ"ד אין הכרח כ"כ שהם חיבים באמת דמה שאנו עושים הוא רק זכר למחה"ש, ועיין פמ"ג כ' דאע"ג דעני שאין לו בזמן ביהמ"ק חייב, מכ"מ בדידן פטור וא"כ י"ל הה"ד לענין נשים, מכ"מ בדרך חומרא יש לחוש להני פוסקים.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת דמאי פרק ג

אחד שביעית ואחד מעשר שני אין נפרעין מהן מלוה וחוב ואין עושין מהן שושבינות ואין משלמין מהן תשלומי' ואין פוסקין מהן צדקה לעניים בבית הכנסת אבל משלמין מהם דבר של גמילות חסד

שו"ת מנחת יצחק חלק י סימן נז

אם יוצאין ידי חובת משלוח מנות בפירות שביעית, ובשכבר יצא יד"ח משלוח מנות אם מותר להוסיף ולשלוח או להחזיר מפירות שביעית

בס"ד, ירושלים עיה"ק ת"ו, יום ג' בשלח ז' שבט תשמ"ח לפ"ק. א"כ הרה"ג חוב"ט ומופלג בהפלגת חו"נ צמ"ס וכו' מוה"ר שלמה געשטטנר שליט"א מו"צ עדתנו הק' פעה"ק. אחדשה"ט כראוי, עינית בשאלתו, ואם כי מוקף אנכי חבילי טרדין, מ"מ כיון ששאלתו נוגע להלכה למעשה נתפנית להשיבו.

ע"ד אם מותר לשלוח מנות מפירות שביעית, וכמובן שכוונתו קודם זמן הביעור, וכמו שפ"י בס' בני אהובה מה שכ' הרמב"ם (פ"ה מהל' אישות הל' ג') שפסק דהמקדש בפירות שביעית ה"ז מקודשת, דהיינו קודם ביעור, אבל אחר הביעור כבר כתב הרמב"ם (הל' שמיטה פ"ו הל' ג') דאם לא מצא אוכלין טעון שריפה כשאר איסורי הנאה ע"י שם היטב, וכן ראיתי בקרית מלך רב (הל' אישות פ"ה הל' ג') שכ' וז"ל: עוד דע דהא דכתב המקדש בפירות שביעית מקודשת, היינו קודם הביעור, אבל לאחר הביעור לסברת רבינו שכ' בפ"ז מהל' שמיטה ויובל דצריך לשורפן או להשליכם לים המלח, ודאי אם קידש בהן אינה מקודשת וכו' אמנם לסברת האומרים דיכול לאוכלם ע"י הפקר וכמ"ש הכס"מ שם נראה דאם קידש אחר ההפקר ה"ז מקודשת וצ"ע עכ"ל.

והנה כמו"כ שייך השאלה בנוגע למתנות לאביונים או משלוח מנות ממעות שנתפסו בקדושת שביעית, אלא שלזה יש העצה שכתבתי במנחת יצחק (ח"ו סי' קכ"ט) דהיינו שיקח דבר מאכל כגון פרי וכיוב"ז שיהיה ש"פ, ואחר שינקה המאכל מכל סיג ופסולת באופן שיהיה ראוי לאכול בלא שום שיוור, ויכלול גם כל ספק של חילולי שביעית הנמצאים אצלו, ויאמר: "כל דמי שביעית או חילופי שביעית הנמצאים ברשותי יהיו מחוללים על המאכל הזה", ויאכלנו בקדושת שביעית, עיי"ש באורך, והארכתי בזה ג"כ בדרשתי בש"ת שנת השביעית תשמ"ז לפ"ק, - ולפי"ז שייך השאלה בעיקר לענין פירות שביעית למשלוח מנות.

וכ"ת רצה לפשוט שאלה זו ממש"כ מג"א (ר"ס תרצ"ד סק"א) וז"ל: ב' מתנות משלן, ולא משל מעשר (של"ה), ואם בא להוסיף מוסיף משל מעשר (מהרי"ל בתשו' סי' נ"ו) עכ"ל [ועי' בספר משמרת להבית (דע"א) הקשה מדברי מג"א על מש"כ בשו"ת בנין ציון (מה"ת סי' קל"ז) דס"ל דהכלל דדבר שחובה אינו בא אלא מן החולין, ל"ש רק בקרבן לגבוה, אבל לא במה שהטיל עליו הכתוב לאכול, דמדברי המג"א מוכח דלא כדבריו, ועיי"ש מה שתי', ועשו"ת משיב דברים (חיו"ד סימן קל"ז) שחולק ג"כ על הפנ"י שכתב כה"ג]. ובאמת בשל"ה (במס' מגילה עמוד הצדקה ד"ה כל דבר דף פ"ו ע"ב) גופא מקור דברי המג"א מוסיף גם "משלוח מנות" דאינו בא ממעות מעשר, וכן העתיקו הבאר היטב (סוף ס"ק ב'), ולפי זה ה"נ אסור לשלוח מנות מפירות שביעית, דהוי פורע חובו מפירות שביעית, כמו שאסרו לשלוח מנות מעות מעשר, דהוי פורע חובו ממעשרו, וכמו"כ היה נראה דכמו דבכסף מעשר אם בא להוסיף מוסיף ממעשר ה"נ בפירות שביעית, וע"ז הביא משו"ת תורה לשמה להגאון בעל בן איש חי (סי' קצ"ג) ז"ל: שאלה, ראובן הלך לא"י תוב"ב, להשתטח על קברות הצדיקים זי"ע, ונודמן שם בפורים, ושלח לשמעון אוהבו משלוח מנות בפורים, ושמעון הוא ג"כ צריך לשלוח לו מנות, היה לו פירות שביעית, אם יוכל לשלוח לו מנות מפ"ש, או דילמא אסור, דחשיב זה כפורע חובו מדמי שביעית, כיון שכבר ראובן שלח לו והרי שמעון הוא עתה מוכרח ג"כ לשלוח לראובן כמי המנהג והנימוס של העולם, תשובה, איתא בתוספתא דשביעית פרק ז' הלכה ו' [מ"ו וט"ס מה שצוין שם פרק ו'], אחד שביעית

ואחד מעשר שני אין פורעין מהן מלוה וחוב, ואין משלמין מהם גומלין וכו' עיי"ש, וכן פסק הרמב"ם ז"ל (בהל' שמיטה ויובל פ"ו ה"י), דמי שביעית אין פורעין מההם את החוב ואין עושין בהן שושבינות ואין משלמין מהם תגמולין ואין פוסקין מהם צדקה לעניים בבית הכנסת, אבל משלחין מהם דברים של גמילות חסדים, וצריך להודיע עכ"ל, והנה ענין תשלום תגמולין הוא, שאם ראובן גמל חסד עם שמעון אסור לשמעון לשלם לו גמולו לשלוח לו פירות שביעית דהוי כפורע חובו, והנה תוספתא הנזכרה הובא ג"כ בירושלמי פ"ג דדמאי [ה"א י"ב ע"ב] ושם הגי' הוא ואין משלמין מהן תשלומין, ופירש המבאר שזה אוכל עמו היום וזה חוזר ואוכל עמו למחר, והיינו הך, **וא"כ השתא בנידון השאלה ודאי אסור כי הדרך הוא מי ששולח מנות לחבירו מוכרח שחבירו חוזר ושולח לו ג"כ**, והרי זה שמעון ששולח לראובן מנות מפירות שביעית נמצא בזה משלם מהם תשלומין ואסור, ולא דוקא פירות שביעית עצמן אלא גם בדמיהן אסור לעשות כן, וכן הה"ד דאסור לשלוח בדמיהן מתנה לבית החתן והכלה בחופה, לאותם שכבר הם שלחו לו מקודם בחופה שהי' אצלו, כי הוא מוכרח לשלוח עתה להם כפי המנהג ונימוס העולם, והרי זה כפורע חובו, עכ"ל בן איש חי, והבין כ"ת דעל אף שמדבריו יוצא דאין מחזירין מ"מ מפירות שביעית בכל ענין משום דהוי פורע חובו ואין משלמין גומלין, אך בנידון השאלה אם לשלוח לכתחילה מפירות שביעית כ"ש דאסור, דמה משום גומלין אסור דחייבו לשלוח הוא משום נימוס, כ"ש כשחייבו מצד הדין הוי ודאי כפורע חובו ואסור, אמנם לפי"ז כשיצא המצוה של מ"מ, במ"מ הראשון ששלח כבר, וכששולח לשני כבר מותר מפ"ש דהוי רק כמוסיף ולא כפורע חובו עכת"ד.

והנה כבר עמד בזה בס' שו"ת משנת יוסף (ח"א סי' כ"ז) וכו' דלכאורה לא נכון לעשות כן, לצאת י"ח משלוח מנות לכתחילה מפירות שביעית, דהגם דפירות שביעית הן שלו, ויכול לאכלו הוא ובני ביתו, וגם יכול לתת למכיריו, כבתוספתא (שביעית ח, ד') שבזמן הביעור קודם מחלק מהן לשכיניו ולקרוביו וליודעיו, ואח"כ מוציא על פתח ביתו ומבער ע"י הפקר, וכן יכול לתת פ"ש במתנה (כבשביעית פ"ח מ"ה), מ"מ כשמשלם מפירות שביעית דבר שהוא חובה עליו ה"ז כעושה סחורה מפ"ש והתורה אמרה לאכלה ולא לסחורה, כדאמרינן (ע"ז ס"ב ע"א) נמצא זה פורע חובו מפירות שביעית, ופי' התוס' שזה משתכר בפירות שביעית, ולא לאכלה קרינן בי' וכו', אבל בדיעבד כשכבר שלח יצא וכו' עיי"ש. [והנה מה שכתב להתיר בדיעבד, הנה מלשון המג"א לענין משלוח מנות ממ"ע, משמע יותר דאינו יוצא אפילו בדיעבד, ומה שהביא שם משו"ת כתב סופר (או"ח סי' קל"ט) צ"ע דהרי בשל"ה מבואר כן גם לענין משלוח מנות].

והנה בדברינו במנחת יצחק (ח"ח סי' פ"ב) כתבתי בענין לקנות אתרוג ממעות מעשר, ושם העליתי להלכה דבלא תנאי בהתחלת הנהגתו להפריש מעשר שיתן אף לדבר מצוה, בודאי אינו יכול לקנות אתרוג ממעות מעשר עיי"ש.

אמנם נראה דשאני פירות שביעית דהן שלו ויכול לאוכלן ולחלק לאחרים כמבואר בתוספתא וברמב"ם, ואם כן הה"ד נמי דיכול לקיים בזה מצות משלוח מנות, משא"כ מעות מעשר דאינו שלו, שחייב לתתן לעני, והנה כי כן מבואר להדיא רידב"ז דמותר ליקח אתרוג מדמי פירות שביעית, וז"ל הרידב"ז (הל' שביעית סי' ז' סעי' י') דמותר ליקח אתרוג מדמי שביעית ולשלם עבורו הרבה אע"פ שלאכילה אינו שוה אלא דבר מועט מ"מ מותר עכ"ל, ושם בבית רידב"ז כתב דהא דאין משלמין ממנו חוב הפי' דלא חל עליו שיעבודא דבעל חוב דאינו יכול לגבות ממנו מדמי שביעית, אבל אם הוא בעצמו רוצה ליתן בעד חובו יכול ליתן עיי"ש, ועל אף שדבר זה אינו מוסכם מכל הפוסקים דזהו רק לשי' הראב"ה הנפסק בשו"ע ביו"ד (סוס"י רנ"ג סעי' י"ב) ושיטתו הוא דאסבר' שם הרידב"ז, פשוט דכל זה נפק"מ בנוגע לשלם יותר משויו, אבל כדי שויו לענין אכילה - אפי' למצוה - בודאי דמותר לשלם עבורו לכו"ע, וא"כ ממילא אפ"ל דמותר לשלוח מנות ג"כ מפירות שביעית, ויל"ע עוד בזה.

שוב התבוננתי דמה שכתבתי לחלק בין שביעית למעשר יש להסתייע כן מש"ס (קידושין דנ"ב ע"א) דאמרינן ש"מ המקדש בשביעית מקודשת, ופירש"י וז"ל: ולא אמרינן לאו ממנו דזוכה בהן נינהו אלא כיון דזכה בהן ממנו הוא לכל דבר ע"כ, ועי' שם בתוד"ה המקדש, וכן פסק הרמב"ם (פ"ה מהל' אישות הל' ג'), אע"ג דשם (בהל' ד') בקידש במעשר שני אינה מקודשת, ועי' במעשה רוקח על הרמב"ם שם מש"כ לחלק בין פירות שביעית דמקודשת לבין מקדש בחלקו המבואר ברמב"ם שם (הל' ה') שאינה מקודשת, אלא דלכא"ו יקשה, דהא תינח בנוגע למעשר שני, אבל מעשר עני הרי דינו כשביעית, וכאשר כתב הרמב"ם (פ"ה מהל' אישות הל' ה') דישאל דקידש במעשר עני ה"ז מקודשת, הרי דמעשר

עני דינו כפירות שביעית ואעפ"כ כתב השל"ה דאין שולחין מ"מ ומתנות לאביונים ממעות מעשר שדינו כמעשר עני א"כ י"ל הה"ד בפירות שביעית אבל באמת ז"א שהרי כתב הלחם משנה שם, וז"ל: דהיינו בישראל שנתנו לו מעשר עני, דומיא דכהן שנתן לו תרומה גדולה וכן לוי שנתן לו מע"ר, דאי כל ישראל בעלמא יכול לקדש במעשר ענו אע"פ שאינו שלו, קשה הדבר לאומרו דמע"ר נמי כחולין הוי ומותר לזרים, ואינו יכול לקדש בו אלא הלוי דוקא, א"כ הה"ד והוא הטעם למעשר עני, אע"פ שהוא ממון הדיוט ומותר לזרים, אע"פ דיש לחלק דשאני מ"ע אי בעי מפקר לנכסו והוי עני וחזי לי, כדאמרינן הך טעמא בעלמא (ברכות מ"ז ע"א), מכל מקום כל כמה דלא מפקיר לאו עני הוא, ולא דיליה הוא ואינו יכול לקדש בו, לפיכך נראה כמו שכתבתי, עכ"ל, ויש להביא ראי' לזה ממה שפי' הרע"ב על המתני' (קידושין פ"ג משנה ב') שפי' הא דאמרו המקדש במעשרות היינו מעשר ראשון ומעשר עני, משמע דגם במעשר עני אינה מקודשת, ולדברי הלח"מ א"ש, וממילא לפי"ז אינו דומה מעשר עני לשביעית וא"ש.

והנני בזה דו"ש וחותרם בכל חותמי ברכות, יצחק יעקב ווייס

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ו' ה"א

אין עושין (ב) סחורה (ג) בפירות שביעית, ואם רצה (ד) למכור מעט מפירות שביעית (ה) מוכר, ואותן הדמים (ו) הרי הן כפירות שביעית (ז) וילקח בהן (ח) מאכל ויאכל בקדושת שביעית, ואותו הפרי הנמכר (ט) הרי הוא בקדושתו כשהיה.

כסף משנה הלכות שמיטה ויובל פרק ו'

אין עושין סחורה בפירות שביעית. משנה פ"ח דשביעית. ומ"ש ואם רצה למכור מעט וכו'. בפ' לולב הגזול (דף ל"ט): אוקימנא הא דתנן בפ"ט דשביעית הפיגם והירבוזין וכו' ונלקחים מכל אדם בשביעית בכדי מן שנו כלומר בכדי מזונותיו דוקא ולא יותר ומשמע התם דהיינו מזון ג' סעודות ורבינו אע"פ שלא הזכיר פה מזון ג' סעודות סמך על מ"ש ברפ"ח דדוקא מזון ג' סעודות. ומ"ש ואותן הדמים הרי הם כפירות שביעית וכו' ואותו הפרי הנמכר וכו'. הוא ע"פ מה שיתבאר בפרק זה: